

Не със сила или с мощ, а с Моя Дух! 75 години Кармил „Свети Дух“ в София

„24 май 1942 г. Днес чествахме хубавия празник Петдесетница и едновременно седмата годишнина от пристигането ни в България. На вчерашната дата в 18.00 ч. преди седем години стъпихме на софийската гара върху тази земя, която отсега нататък Бог ни даде като място, на което да изпълним Неговите намерения, божествената Му воля, основавайки този малък Кармил. Много страдания и много кръстове запълниха тези седем години, но Бог да бъде благословен, щастливи сме, че изпълняваме Неговата воля и искаме да я изпълняваме до йота в най-съвършена любов.“

С тези думи нашата майка основателка Мария Ангелска отбелязва в своя дневник годишнината от основаването ни. И днес – не след седем, а след седемдесет и пет години, ние бихме искали да отбележим този велик за нас ден и да повторим с нея дума по дума същите слова: да, щастливи сме, че можем да изпълняваме Неговите намерения, Неговата свята божествена воля, и искаме да я изпълним до последната йота с най-съвършена любов. 75 години след пристигането на сестрите основателки в София и 68 години след деня, в който първата настоятелка на общността написа тези слова, отново датата на основаването съвпада с празника на Свети Дух, нашия покровител. Това

провиденциално съвпадение още повече ни утвърждава в мисълта, че наистина не със сила или мощ, а с Неговия Дух Свети (срв. Зах. 4:6) се осъществи въпреки всички трудности това дело, и то за най-голяма Негова слава.

Историята на този „малък Кармил“ е наистина „изпълнена с много страдания и кръстове“, но също така с изобилни благодати и прояви на Божието благоволение, толкова удивителни, колкото и насърчаващи, особено в най-трудните за него моменти, под впечатлението на които нашата майка основателка ще възкликне: „Следователно въпреки всички външни противоречия, които се противопоставят на живителното съществуване на този Кармил в България, Бог го желае!“ Тогава как да не възпеем днес тъй великите благоденствия, с които на всяка крачка Бог обсипваше това дело? Той бе Този, Който го пожела, Той осъществи зараждането му и го водеше през цялото време – и през най-тъмния мрак, и през най-противоречивите трудности, които в светлината на вярата се превръщаха в истински светилник, показващ пътя. Самата майка Мария Ангелска, размишлявайки върху тази тайна, записва в своите бележки: „Бог си послужи с напълно несвършени инструменти от всякакъв род, но това бе, за да можем да разберем по-ясно, че Той единствен бе автор на това дело. И наистина това се виждаше всеки час. Ах, колко прекрасно е да оставим всичко да върши Той и да не търсим друго, освен Неговата воля. Бог да бъде благословен! Амин!“

Но да започнем отначало. **В началото беше Словото (Йоан 1:1).** Така започва своето евангелие св. евангелист Йоан. Също така от едно слово, вдъхновено „свише“, се заражда и историята на тази кармилска обител. Това слово, произнесено или по-скоро написано от св. Тереза на Младенеца Исус, един ден дълбоко докосна душата на малкия български семинарист в Истанбул Кольо Куртев. Четейки и преписвайки нейната автобиография, позната днес из целия свят като *История на една душа*, той остава пленен и завинаги обиква духовността на Кармила. След много години малкият семинарист става монс. Кирил Куртев – владика на Източнокатолическата екзархия в България, и първото му желание е да има близо до себе си сестри кармилитки, които да се молят и жертват за благо на поверените му души. Ето защо след епископското си ръкоположение в Рим, връщайки се в България, той минава през Истанбул и заедно със своя приятел монс. Ронкали се спира в Кармил *Свети Дух*, тогава намиращ се в квартал Фанараки, за да сподели това свое най-голямо желание с майка Луиза на Пресветото Сърце Исусово и нейните съсестри. И ето, словото отеква! Посято е, за да даде плод във времето, определено от Всевишния.

И Бог беше Словото [...] Всичко чрез Него стана и без Него не стана нито едно от онова, което е станало (Йоан 1:1.3). Да, всичко беше отдавна предузнато и предвидено в благо и изпълнено с любов към душите Божие

провидение! Всичко, което впоследствие се случи, се осъществи чрез Него и наистина без Него не стана нищо от това, което после е станало! След като изминаха няколко години на търсене на Божията воля от деня, в който за пръв път прозвуча „словото“ в приемната на Кармила във Фанараки, след много молитви и жертви Господ не само че показва пътя за осъществяване на това Негово намерение, но и го осъществи, при това по един нов в Църквата начин – създавайки първия в света Кармил от източен обред. Тази идея Бог вложи първо в сърцето на монс. Куртев, като я подкрепи чрез насърченията на монс. Ронкали, който и я произнесе на глас пред изненаданите сестри при тази паметна среща с новия владика. Духът на Любовта възпламени душите на щедрите основателки да преминат в славянския обред за благо на Църквата в България. Но как щеше да отговори на това желание Светият престол, чрез който всички те търсеха единствено Божията воля? През юни 1934 г. майка Луиза на Пресветото Сърце Исусово, настоятелка на Кармила в Истанбул, отправя въпроса лично към папа Пий XI и скоро получава в отговор едно решително „да“, пълно с благодат и с бащинската благословия на папата. След бързи приготовления щедрите кармитки, призвани да станат основателки на обителта в София, са готови за път и на 22 май напускат своята обична общност, а на 23 май 1935 г., в навечерието на празника на светите братя Кирил и Методий, стъпват на българска „земя, която отсега нататък Бог им дава като място, на което да изпълняват Неговите намерения, божествената Му воля, основавайки този малък Кармил“. Кои са обаче тези определени от Бога души, които ще влеят живителния сок на своите жертви в тази нова мисия? Това са майка Мария Ангелска, с. Мария Успенска – нейна заместничка, с. Марта на Исус и Пресвета Троица, като белобулна сестра, и с. Мария Пия на Сърце Исусово, като външна сестра (дверница). „О, колко е добре, когато човек се оставя в Божиите ръце, когато Му поверява всичко и очаква всичко от Него.“

В Него имаше живот, и животът беше светлината на човеците (Йоан 1:4). Да, Божието слово винаги съдържа в Себе Си живот и този живот е светлина за света! Когато Бог създава, създава само за живот! Защото Бог е Битие, което е Любов! Така и този малък Кармил бе призван към живот само за да предава на душите Неговия живот чрез скритата жертва и молитва! Отсега нататък и в сърцето на Балканите, древната Сердика, ще пулсира Кармил дискретно, но живително, като едно скрито сърце, в ритъма на всекидневната си жертва, поднасяна на Бога чрез огъня на любовта. Но това сърце ще тупти за всички, за цялата Църква, за единството ѝ, та *да бъдат всички едно* според желанието на нашия благ Спасител. Това желание, това намерение бе предадено на нашите основателки изрично от Светия престол. Впрочем, тази 1935 г. е същата, в която във Франция абат Пол Кутюрие става ревностен радетел на молитвата за единението на Църквите! Случайност ли? А защо да не

наречем тези случайности с истинското им име: Божие провидение! Писмото на кардинал Синчери от 27 юни 1935 г., адресирано до майка Агнеса Исусова, настояща на Кармила в Лизьо и родна сестра на Малката св. Тереза, ни разкрива нещо от тайната на това Божие провидение: „Вероятно знаете, преподобна майко, чудните пътища, по които Бог ни отведе до основаването на Кармил в София (България). Няколко монахини от Кармила в Кадикьой (Истанбул) отидоха в България, за да основат там кармилска обител от източен обред. Такива бяха и намеренията на Светия престол. Никакъв апостолат всъщност не носи плодове сред отделените братя от Изток, ако не се приеме техният уважаем източен обред... Извън това единствено молитвата може да издейства завръщането на отделените братя; и това, изглежда, е особената мисия на кармитките... Кой знае, може би Бог подготвя този нов манастир, за да стане разсадник на други манастири из славянските земи! Светият отец благоволи тази кармилска обител да бъде поставена под покровителството на св. Тереза на Младенеца Исус в благата надежда, че „Малкото цвете“ ще изпрати „дъжд от рози“ върху споменатата обител и върху цяла България. Светата конгрегация не си прави илюзии относно многобройните трудности, които кармитките в София ще срещнат в самото начало.“ По този случай майка Мария Ангелска ще отбележи в своите записки: „Колко ни задължава всичко това да бъдем истински кармитки и да отговорим на толкова голямото внимание, за да постигнем първоначалния замисъл, поради който Рим държи на това дело. Нека нашите чедра, настоящи и бъдещи, го знаят, техният живот да бъде живот на себеотрицание, на забравяне на себе си в едно съвършено и пълно единение с Бога. Дано малка България получи сила чрез ревностната любов на този малък Кармил, да получи пламъка, който ще я обгърне с истинската Христова любов.“

И светлината в мрака свети, и мракът я не обзе (Йоан 1:5). Божествената светлина свети дори и през мрака на човешката слабост, на омразата на света и на завистта на дявола, и този мрак никога не ще може да я обземе! През 1941 г. нашата майка записва: „Добре когато създаваше светлината, Бог разграничи ‘вечерта и утрото’. Кармил е все още в периода ‘на вечерта’ и тъй като е в реда на нещата вечерта да предшества утрото в божествените дела, ние черпим търпение и упование от Исусовото Сърце.“ Мракът на тежките условия на живот в тясна и малка къща през първите пет години от основаването, мракът на липсата на подходяща за съзерцателния живот в уединение манастирска обстановка, мракът на Втората световна война, на човешкото неразбиране, на клеветите, тъмнината на комунистическото преследване, прогонване от манастира, на затворите и лагерите, на почти половин век живот на трибуната на черквата *Свети Франциск* – нищо от това не можа да унищожи Светлината, нито даже да я обземе! Напротив! Колкото

повече злото се стараеше да спре биенето на това скрито сърце, толкова по-силно то туптеше, и колкото повече дяволът се стараеше да потуши пламъка на любовта на това огнище на Светия Дух, толкова по-силно той гореше, разпалван от вярата и надеждата: „Ние се надяваме, че Света Богородица и нашата небесна покровителка св. Тереза ще направят това малко огнище на божествената любов да се уподоби на тези смели пламъчета, които се разпалват, когато вятърът духа силно. Що се отнася до нас, каквото и да се случи, ние ще се стараем да останем на поста си като мисионерки на единението и не ще го напуснем освен насила и при невъзможност. Как да напуснем своите чеда, подобре да умрем до тях, но както Бог пожелае; ние се оставяме в Неговите ръце, та всичко да бъде за Негова най-голяма слава.“ Такъв бе отговорът на нашите основателки пред тъмнината на мрака. И макар да бе обгърнал това ново дело още от началото на съществуването му, мракът никога не успя да го потуши и унищожи, защото основи на тази нова обител станаха упованието и пълното себеотдаване на Бог чрез Светата Църква. Майка Мария Ангелска признава: „Делото не бе леко и наистина колкото повече мисля върху това, толкова повече се питам как се осмелихме да започнем. Това е, защото разчитахме единствено на Бога и защото единствено на Него се облегнахме и тогава Той ни повери на Светата Църква, за да ни помага, защото без нея това не би било възможно.“ И нима бе възможно Бог да не отговори на това безрезервно отдаване?

„Наистина Бог ни дава знак, че желае това дело и че въпреки заплахите на хората, ако се оставим да бъдем водени от Него, то ще живее. О, Боже мой, нека живее за Твоя най-голяма слава и за разпространението на Твоята Църква, нека бъде той (Кармил) този разсадник, желан от папа Пий XI, и да работи за завръщането в истинската кошара на всички наши разделени братя. Нека всички, които ще четат тези редове, узнаят, че това е единствената ни цел. Този малък Кармил бе основан в източен обред единствено за да достигне до тези души. Следователно нека всяка да страда в живота си единена с Бога за постигането на тази цел и винаги да благодарят на добрия Бог, Който давайки ни Своя кръст, е поставял до него знака на божественото Си покровителство, и се чувствам неспособна да изразя какво усеща душата ми. Нека всички, които в бъдеще ще са натоварени с ръководството му, знаят, че именно упованието и отдаването с всецяло подчинение на Светата Църква го направиха такъв, какъвто е, и съм убедена, че ако никоя не пренебрегне това, ще бъде голяма пред Господа.“

А ние, дъщери и сестри на тези щедри и жертвени души, гледаме днес с удивление и благодарност на всичко това, което Бог стори за нас, и искаме да повторим от дълбините на сърцето си възклицанието на нашата майка основателка: „Боже мой, нека бъде Твоята воля във всичко и винаги и нека този

малък Кармил да съществува единствено за Твоя най-голяма слава! Нека всички души, които постъпят в него, да търсят винаги единствено това и никога не допуснат някоя да остане тук освен с тази единствена цел – Твоята най-голяма слава. Амин.“

В този юбилеен ден, вписан в 150-годишния юбилей на Католическата апостолическа екзархия, ние се обръщаме към нашия епископ монс. Христо Пройков с дълбока благодарност за бащинските му грижи за нас. Благодарим и на всеотдайните ни свещеници от екзархията, на всички приятели и благодетели на Кармила, както и на членовете на Мирския орден за верността, подкрепата и всеки жест на общение – малък или голям. А по особен начин благодарността ни днес е отправена към нашите братя кармилити за това, че техните сърца всекидневно туптят в унисон с нашите и че тясно свързани, ние можем да вървим заедно през тази прекрасна земя на Кармила. Носим всички ви в молитвата си, като ви поверяваме на закрилата на Мария, Царица и Красота на Кармила. Нека нейното майчинско присъствие до вас по неравния житейски път ви бъде награда!

Кармил „Свети Дух“
(източник: в-к *Истина-Veritas*, бр. 5 от 2010 г.)